

M.A. Semester - 4 (CBCS) Examination

March/April- 2019

DARSANA- ARTHASANGRAHA AND TAITTRIYOPANISAD
(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનો અનુવાદ કરો.	(૧૪)
Que-1	Translate any two of the following Passages:	(14)
	(૧) તત્ર નિરપેક્ષો યઃ શ્રુતિઃ। સા ચ ત્રિવિધા – વિધાત્રી, અભિધાત્રી, વિનિયોક્તી ચ। તત્રાદ્યા લિઙ્ગાદ્યાત્મિકા। દ્વિતીયા વ્રીહ્યાદિશ્રુતિઃ। યસ્ય ચ શબ્દસ્ય શ્રવણાદેવ સમ્બન્ધઃ પ્રતીયતે સા વિનિયોક્તી।	
	(૨) અથ કો ધર્મ, કિં તસ્ય લક્ષણમિતિ ચેત્। ઉચ્યતે યાગાદિચ્છે ધર્મઃ। તલ્લક્ષણં વેદપ્રતિપાદ્યઃ પ્રયોજનવદર્થો ધર્મઃ ઇતિ। પ્રયોજનેતિવ્યાપ્તિવારણાય પ્રયોજનવદિતિ।	
	(૩) યત્ર સમગ્રાઙ્ગોપદેશઃ સા પ્રકૃતિઃ, યથા દર્શપૂર્ણમાસાદિઃ। તત્પ્રકરણે સર્વાઙ્ગપાઠાત્। યત્ર ન સર્વાઙ્ગોપદેશઃ સા વિકૃતિઃ। યથા સૌર્યાધિઃ। તત્ર કતિપયાઙ્ગાનામતિદેશેન પ્રાપ્તત્વાત્। અનારભ્યવિધિઃ સામાન્યવિધિઃ।	
	(૪) સમાખ્યા યૌગિકઃ શબ્દઃ। સા ચ દ્વિવિધા – વૈદિકી લૌકિકી ચ। તત્ર હોતુશ્ચમસમ્બક્ષણાઙ્ગત્વમ્, હોતૃચમસ ઇતિ વૈદિક્યા સમાખ્યા। અધ્વર્યોસ્તત્તત્પદાર્થાઙ્ગત્વમ્, લૌકિક્યા આધ્વર્યવમિતિ સમાખ્યયેતિ સંક્ષેપઃ। તદેવં નિરુપિતાનિ સંક્ષેપનઃ શ્રુત્યાદીનિષ્ઠ પ્રમાણાનિ।	
પ્રશ્ન-૨	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનો અનુવાદ કરો.	(૧૪)
Que-2	Translate any two of the following passages:	(14)
	(૧) દેવપિતૃકાર્યોભ્યાં ન પ્રમદિતવ્યમ્। માતૃદેવો ભવ। પિતૃદેવો ભવ। આચાર્યદેવો ભવ। અતિથિદેવો ભવ। યાન્યનવદ્યાનિ કર્મણિ। તાનિ સેવિત્વ્યાનિ। નો ઇતિરાણિ। યાન્યસ્માકં સુચરિતાનિ। તાનિ ત્વયોપાસ્યાનિ।	
	(૨) ઐં। શં નો મિત્રઃ શં વરુણઃ। શં નો ભવત્વર્યમા। શં ન ઇન્દ્રો બૃહસ્પતિઃ। શં નો વિષ્ણુરુદ્રમઃ। નમો બ્રહ્મણે। નમસ્તે વાયો। ત્વમેવ પ્રત્યક્ષં બ્રહ્માસિ। ત્યામેવ પ્રત્યક્ષં બ્રહ્મ વદિષ્યામિ। ઋતં વદિષ્યામિ। સત્યં વદિષ્યામિ। તન્મામવતુ। તદ્વક્તારમવતુ। અવતુ મામ્। અવતુ વક્તારમ્। ઐં શાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિઃ।	
	(૩) પ્રાણં દેવા અનુ પ્રાણન્તિ। મનુષ્યાઃ પશુવશ્ચ યે। પ્રાણો હિ ભૂતાનામાયુઃ। તસ્માત્સર્વાયુષમુચ્યતે। સર્વમેવ ત આયુર્યન્તિ। યે પ્રાણં બ્રહ્મોપાસતે। પ્રાણો હિ ભૂતાનામાયુઃ। તસ્માત્સર્વાયુષમુચ્યત ઇતિ। તસ્યૈવ એવ શારીર આત્મા। યઃ પૂર્વસ્ય। તસ્માદ્વા એતસ્માત્પ્રાણમયાત્। અન્થોઽન્તર આત્મા મનોમયઃ।	
પ્રશ્ન-૩	‘અર્થસંગ્રહ’ ના રચયિતા લોગાક્ષિભાસ્કરનું વ્યક્તિત્વ અને કૃતિઓનું વર્ણન કરો.	(૧૪)
Que-3	Discribe the personality and literary works of laugakshi Bhaskar the author of Arthasangrah.	(14)
	અથવા/OR	
પ્રશ્ન-૩	વિધિના ચાર પ્રકાર ની સવિસ્તર નોંધ લખો.	(૧૪)
Que-3	Write a detail note of ચતુર્વિધિઃ।	(14)
પ્રશ્ન-૪	ઉપનિષદોની શૈલી પર વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.	(૧૪)
Que-4	Discuss fully on style of Upanishada.	(14)
	અથવા/OR	
પ્રશ્ન-૪	ઉપનિષદોના દાર્શનિક સિદ્ધાંતો પર વિસ્તૃત નોંધ લખો.	
Que-4	Write a detail note on ‘UPANISHADA’S DARSHNIK SIDDHANTAH.’	
પ્રશ્ન-૫	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર વિવેચનાત્મક નોંધ લખો.	(૧૪)
Que-5	Write Critical notes on any two of the following:	(14)
	(૧) સાધન ચતુષ્ટયમ્।	
	(૨) ઉપનિષદોનું મહત્વ (Importance of UPNISHADA)	
	(૩) ષટ્પ્રમાણાનિ।	
	(૪) અર્થવાદમીમાંસા।	
